

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

דגלי שבטי ישראל כמדבר
כמו דגל מדינת ישראל

בס"ד

בפתיח הלב מתוך אמונה לפרשת "במדבר" / מירב מזגני

1. "איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד, סביב
לאהל מועד יחנו".

מדוע צוה הקב"ה על שבטי ישראל להרים דגלים?

על כך עונה המדרש:

בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני ירדו עמו כ"ב רבבות של מלאכים... והיו כולם עשויים
דגלים... כיון שראו אותן ישראל שהם עשויים דגלים דגלים - התחילו מתאווים לדגלים. אמרו:
"הלוואי כך אנו נעשים דגלים כמותן"... אמר להם הקב"ה: "מה נתאוויתם לעשות דגלים -
חייכם שאני ממלא משאלותיכם"... מיד הודיע הקב"ה אותם לישראל ואמר למשה: "לך עשה
אותם דגלים כמו שנתאוו" (במדבר רבה)

• מי ביקש את הדגלים? מה הסיבה לכך?

מה מיוחד בדגלים שעם ישראל כל כך התאוה להם?

על כך עונה בעל ה"כלי יקר":

והקרוב אלי לומר בזה, שעיקר חשקם של ישראל היה להראות לכל העמים כי שם ה' נקרא
עליהם ויראו מהם, ועל ידי זה יישאו **דגל הרוממות והניצחון** בכל ד' רוחות העולם... וזה אות
הדגל, כי הוא סימן הניצחון במלחמה. ודגל זה הוא בשם ה', כי לא בחרבם ירשו ארץ כי בשם ה'.

• מה מסמל הדגל על פי ה"כלי יקר"?

• הסבירו על פי דבריו: מה רצו לבטא באמצעות הדגל?

השלימו:

רצונם של בני ישראל היה להוות _____ וסימן לקב"ה ב _____, ולכן לא הסתפקו בדגלים
כאומות העולם, המורים על התאגדות אנושית. מטרת בני ישראל הייתה להיות כאן בארץ
כמו _____ השרת הקוראים בשם ה': "ממלכת כהנים וגוי _____".

תרמילון: מלאכי / עולם / אות / קדוש.

2. איך נראו הדגלים? קראו את דברי רבנו בחיי על הפרשה:

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

ימי תשועה

דגלי שגטי ישראל כמדבר
כמו דגל מדינת ישראל

"זהיה להם י"ב מפות, מפה לכל שבט ושבט. והיו המפות משתנות בגווניהן וצבעוניהן חלוקים זה מזה..."

יהודה - צבע מפתו כעין השמים, מצייר בה אריה.
יששכר - צבע מפה שלו דומה לכחול, מצויר בה שמש וירח על שם שהיו בקיאים בתקופות ומזלות.
בזבולון - צבע מפה שלו לבנה, סימן לעשרו שהכסף לבן, ומצויר בה ספינה.
ראובן - מפה שלו אדומה, מצויר בה דודאים.
שמעון - מפתו ירוקה, מצויר בה שכם.
גד - מפה שלו מעורב לבן ושחור, מצויר בה גדוד.
אפרים ומנשה - מפות שלהם כמראה השוהם, בשל אפרים מצויר בה שור ובשל מנשה – ראם.
בנימין - מפתו כלולה מכל הצבעים, מצויר בה זאב.
דן - מפתו דומה לספיר, ומצויר בה נחש.
אשר - צבע מפתו דומה לאור השמן, מצויר בה אילן זית.
נפתלי - צבע מפתו דומה ל"ין צלול, מצויר בה איילה..."

קראו את דברי רש"י:

הידעת?

המשכן היה נוכח במרכז
וכל השבטים על דגליהם
מסביב, ללמדנו שלמרות
השוני והייחוד בין כל
שבט ושבט -

יש לב שמחבר בין כולנו.
עבודת ה'.

"צבעו של זה לא כצבעו של זה, צבע כל אחד כגוון אבנו הקבועה בחושן,
ומתוך כך יכיר כל אחד את דגלו". **מה מבטאים הצבעים על פי רש"י?**

אילו הייתם נדרשים להמציא דגל ישראל: מה היה מאפיין

אותו?

מה מסמל דגל המדינה

תחיית עם ישראל בארצו לאחר גלות ארוכה מלווה בדגל. הדגל מסמל
גינוני מלכות של עם בן חורין, וכן את רצונם של ישראל לקרוא בשם ה'.

ואכן, גלגלה ההשגחה שדגל ההסתדרות הציונית ודגלה הרשמי של מדינת ישראל ידמה
לטלית, כפי שמתאר דוד וולפסון:

בפקודת מנהיגנו הרצל באתי לבאזל כדי לעשות את כל ההכנות לקונגרס... בין השאלות הרבות שהעסיקוני הייתה
השאלה... באיזה דגל נקשט את אולם הקונגרס? מה הם צבעיו? הן דגל אין לנו... והנה הבהיק רעיון במוחי: הרי יש לנו
דגל לבן כחול - הטלית אשר בה נתעטף בתפילתנו. טלית זו היא סמלנו. נוציא את הטלית מנרתיקה ונגולל אותה לעיני
ישראל ולעיני כל העמים. הזמנתי אז דגל כחול לבן ומגן דוד מצויר עליו.

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

ימי תשועה

דגלי שטחי ישראל במדבר
כמו דגל מדינת ישראל

דבר תורה לשבת פרשת "במדבר":

בפרשתנו מתארת התורה את סדר חניית עם ישראל במדבר: "איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד, סביב לאהל מועד יחנו". המדרש מתאר שבמעמד הר סיני ראה עם ישראל את מלאכי השרת עשויים דגלים דגלים והתאוו להיות כמותם. מפרש בעל ה"כלי יקר" שתאוותם הייתה לפרסם את רוממות הניצחון ולקרוא בשם ה', כלומר להודיע בעולם שכל כוחם וגבורתם הם ממנו. הציור על הדגלים מבטא את התכונה המיוחדת של כל שבט ושבט לפי ברכת יעקב לבניו, וצבע הדגלים הוא כצבע אבני החושן. הייחודיות של כל שבט מופנית כלפי אוהל מועד - לומר בזה שכל ישראל מאוחדים בעבודת ה'. גם דגל ישראל בצבעי הטלית מבטא את הייעוד של עם ישראל לקרוא בשם ה'.

חידות וחידודים / הרב הראל זילברנגל, רב בית הספר "מורשת מנחם", גבעת שמואל

מצווה בפרשה – פדיון בכורות

מיד לאחר מעשה חטא העגל, שהלויים לא חטאו בו, הובדל שבט לוי מתוך בני ישראל "לעמוד לפני ה' לשרתו ולברך בשמו", במקום הבכורות שחטאו עם שאר העם. תחילה היו הבכורות מיועדים לעבודת המקדש ועכשיו הלויים באים במקומם, לכן אנו מצווים להוציא את הבכור מקדושתו. מעשה זה נקרא 'פדיון הבן'. הפדיון נעשה ביום השלושים ואחד ללידת הבן הנולד ראשון לאמו.

מידה בפרשה – סדר ומשמעת

אחד הדברים העיקריים בפרשת השבוע הוא השמירה על סדר קבוע. אנו רואים עד כמה חשוב שבני ישראל יתנהגו בסדר קבוע בעת חנייתם מסביב לאוהל מועד ובעת מסעם. הסדר בעת החנייה חשוב מאוד משום שמטרתו להבטיח שמירה יעילה לכל המחנה. למשל, בצד מזרח שהוא חזית המחנה, חנה דגל מחנה יהודה שהיו בו את מספר האנשים הגדול ביותר שימנע תקיפה מן החזית.

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- "וידבר ה' אל משה _____" (פרק א' פס' א')
- "שאו את ראש כל עדת בני ישראל _____" (א', ב').
- "_____ שנה ומעלה _____ בישראל" (א', ג').
- "אלה _____ נשיאי מטות אבותם" (א', ט"ז).
- "ויהיו כל הפקודים _____ אלף ו _____ אלפים ו _____ מאות ו _____" (א', מ"ו).

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

ימי תשועה

דגלי שטחי ישראל כמדבר
כמו דגל מדינת ישראל

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

א. הנפקדים יהיו אנשים המתאימים לצאת לצבא (א', ג')

_____

ב. את מטה לוי אין לספור יחד עם בני ישראל (א', מ"ט)

_____

ג. משה מצווה לספור את הלויים מגיל חודש ומעלה (ג', ט"ו).

_____

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים
הקשורות אחת לשנייה

מדבר	יומת
א'	צד תימן (דרום)
יהודה	53,400
אפרים	משכן העדות
נפתלי	אלישמע
הלויים	צד מזרח
הזר הקרב	סיני
ראובן	באייר (החודש השני)

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים

א. המפקד בפרשה נערך שנה וחודש לאחר צאת בני

ישראל ממצרים – נכון / לא נכון

ב. המפקד בפרשה נערך לזכרים מגיל חודש – נכון /

לא נכון

ג. את המפקד ערך משה בלבד – נכון / לא נכון

ד. שבט אפרים ומנשה נספרו בנפרד – נכון / לא נכון

ה. בני ראובן מנו 45,000 – נכון / לא נכון

ו. דגל מחנה יהודה היה הקטן ביותר מבחינה

מספרית – נכון / לא נכון

שאלת אתגר:

מהו המספר הגדול ביותר של השבט הגדול ביותר? ומהי החטיבה (הדגל) הגדולה ביותר?